

An CANDAELE Redacteur bij 'De Bond' en auteur

„Je mag kinderen niet beletten hun jonge leven te leven en hen daardoor net kwetsbaar maken”, schrijft An CANDAELE in *Opvoeden in stukjes*. Met Moederdag in het verschiet laten we haar in deze *Klapstoel* graag aan het woord. „Met het moeder worden, wordt iets in je wakker en elke fase daarin heeft mooie kanten”, klinkt het ook nog. Over koesteren, loslaten en doodgewone dingen.

‘Ook dat is thuis, de appel en de boom, dezelfde sapstroom’

Martine CROONEN

We ontmoeten haar in de cafetaria van het Huis voor Duurzame Ontwikkeling in Brussel, dicht bij de plek waar ze werkt. Als redacteur bij *De Bond*, lijfblad van Gezinsbond, pendelt ze tussen Roeselare en Brussel. Wij kennen An CANDAELE vooral van haar columns, waarin ze mijmert bij de actualiteit en bij haar kroost, met een knipoog naar het wisselen van de seizoenen. „Het zijn de gewone dingen des levens die de lezer aangrijpen”, zegt ze.

–U herwerkte columns en voegde er nieuwe toe. Uw boek, een langverwachte droom?

Zelf had ik niet de ambitie een boek uit te geven. Anderen spoorden me daartoe aan. Ik schreef de columns – mijn kinderen waren toen tieners – toen ik hoofdredacteur was van *De Bond*. Na zes jaar hield ik die functie voor bekeken. Ik wilde vooral schrijven en verhalen brengen. De uitgever van mijn boek vroeg me ook de kindjaren van mijn kroost in beeld te brengen. Gelukkig kon ik terugvallen op de anekdotes die ik noteerde toen ze klein waren. Het boek is echter geen familiechroniek. Ik hoop dat het voor ouders herkenbaar is daardoor net bemoedigend.

–Wat deed het met u, moeder worden?

Toen ik zwanger bleek van mijn tweede kind en de liefde dus moest worden gedeeld, vroeg ik me af of er genoeg liefde voor ieder van hen zou zijn. Ouderliefde is echter niet als een taart, waarvan elk stuk dat je eet onherroepelijk verloren is. Het is een vat dat zich voortdurend aanvult. Als kleuter ontdekt je kind de wereld en herontdek je mee. Als tiener begon mijn zoon over alles te discussiëren. Dat daagt je uit in je manier van denken. Kinderen maken ook dat je sneller emotioneel wordt geraakt. Onrecht maakt me triest. Een ouder die zijn kind verliest, raakt me diep. Evenzeer kan ik ontroerd raken door de solidariteit of de overgave van jonge mensen.

–Uw kinderen zijn twintigers intussen en het huis uit. Was loslaten moeilijk voor u?

Loslaten maakt deel uit van het opvoeden. Ik herinner me nog de dag dat mijn dochter voor het eerst met de jeugdbeweging op kamp ging. Ze stuurde ons een tekening van een wenend kind. Mijn hart brak. Bij de zoon werkte jeugdbeweging

„Tieners behoeden je voor het indommelen tussen vanzelfsprekendheden en gezagsargumenten.” © Violet Corbett Brock

niet. Je moet ook dat aanvoelen. Aanmoedigen mag geen forceren worden.

Naarmate je kinderen groter worden, verandert je rol als ouder. Beetje bij beetje worden ook andere mensen belangrijk in hun leven. Onze dochter ging op stage in Zuid-Afrika, zoonlief studeerde meer-

„Opvoeden doe je niet in je eentje. Er is een heel dorp bij nodig”

maals in het buitenland. Ze brachten een stuk van de wereld mee. Ik had het daar niet moeilijk mee, zolang ze maar terugkeerden. Pas toen ze voor het eerst met ‘naar huis gaan’ hun eigen flat bedoelden, kreeg ik het moeilijk. Voor hen de was blijven doen, helpt dan om je nog nuttig te voelen. Het is echter fijn te zien dat ze op eigen benen staan en dat ze kunnen bouwen op zo veel anderen. Ach, niet zozeer het loslaten is moeilijk voor een moeder, maar het losgelaten worden.

–„Assertief zijn, dat konden we onze kinderen niet leren”, lezen we in uw boek. Is dat erg?

In de kleuterschool werd mijn zoontje pijn gedaan op de speelplaats. Een vriend kwam voor hem op. Ik wilde dat mijn kinderen voor zichzelf opkwamen, zonder agressie. Soms maken de dingen waarover je je zorgen maakt je ook wel trots. Zoals de gedrevenheid van mijn dochter. Moeilijker moet het zijn als kinderen een andere weg kiezen dan die die je zelf belangrijk vindt. Opvoeden is soms bewust een richting kiezen, zonder veel nadenken de paden die zich aandienen volgen en af en toe in de gracht sukkelen.

–U groeide zelf op in een groot gezin. Hoe was de relatie met uw moeder?

Eenmaal je zelf kinderen hebt, verandert de kijk op je moeder. Ik ontdekte eigenschappen in haar die ik als kind minder ervoer, zoals de bezorgdheid om mijn kinderen. Een gezin met zeven kinderen bestier je uiteraard anders dan een gezin met twee. Ouders zijn vandaag meer betrokken, al had het destijds ook voordelen dat er minder aandacht was voor de din-

gen waarmee je bezig was. Mijn vader zegt dat wij als kinderen elkaar opvoedden. Mijn moeder was tien jaar ziek, al waren er tussendoor best wel goede jaren. Ze had een fijne band met onze kinderen en daardoor groeide ook ik dicht naar haar toe. Opvoeden doe je niet in je eentje. Er is een heel dorp nodig om kinderen groot te brengen, en grootouders horen daarbij.

–Hoe blikt u nu terug? En vooruit?

Terugblikken doet je de dingen anders bekijken. Kon ik opnieuw beginnen, dan zou ik relaxter willen opvoeden, minder bezorgd en meer genietend. Nu mijn boek klaar is, komt er meer tijd voor vrienden, mijn blog en de tuin. In de natuur zie je de seizoenen gaan en komen, met hun mooie en minder fijne kanten. Net zoals in het leven, en in de opvoeding van kinderen.

An Candaele, *Opvoeden in stukjes*, Uitgeverij Bibliodroom, Meulebeke, 2017, 19,95 euro, ISBN 978 94 9251 510 0.

Reageren op dit artikel? Dat kan op lezersbrieven@kerknet.be